

IZZIVI GORENJSKE REGIJE

Prebivalci Gorenjske so najpomembnejši razvojni potencial regije. Pomemben vidik, ki se kaže kot ključen v prihodnosti, so demografske spremembe. V prihodnje lahko pričakujemo nižanje števila prebivalcev in s tem povezane probleme starajoče se družbe. Zaradi demografskih sprememb delež starostnikov narašča ob sočasnem upadanju deleža mladih. Opaziti je naraščanje povprečne starosti žensk ob rojstvu prvega otroka in posledični časovni premik prvorojenih otrok, ki se rojevajo vse starejšim staršem. Opaziti je mogoče, da nastaja vse več enočlanskih gospodinjestev, da se struktura gospodinjestev spreminja in da se povprečna velikost gospodinjestev zmanjšuje. Z izzivi demografskih sprememb se bo potrebno soočiti tako na področju zdravstvenega varstva, socialnega varstva, izobraževanja, vseživljenjskega učenja in trga dela, kot tudi na področju tradicionalnega in inovativnega gospodarstva ter prostorskega načrtovanja. Ob sedanji demografski sliki sta najbolj izpostavljeni starostni skupini mladi in starejši. Pri mladih je pomemben predvsem vidik prehoda na trg dela in njihova usposobljenost zadostiti potrebam regionalnega trga dela, pri starejših pa ohranjanje njihove daljše aktivnosti, produktivnosti in vključevanje neaktivnih starejših v aktivno življenje. Obe skupini, ob sistematičnem vlaganju v njihove kompetence in znanja, predstavljata potencial za višjo zaposlenost. Pri tem se kot pomemben vidik kaže medgeneracijsko sodelovanje, prenos znanj in usposobljenosti med starejšimi in mladimi ter obratno. Največji potencial višje delovne aktivnosti se skriva v potencialu mladih in starejših ter med osebami, katerih trenutna prenizka usposobljenost ne omogoča konkurenčnosti in integracije na trg dela. Eden ključnih razlogov za brezposelnost, ki je sicer v primerjavi z drugimi regijami na Gorenjskem nizka, je pomanjkanje delovnih mest.

Kljub razvejani mreži šol in širokih možnostih formalnega in neformalnega izobraževanja v regiji še vedno obstaja neravnovesje med ponudbo programov izobraževanja in usposabljanja in potrebami gospodarstva. Šolstvo in gospodarstvo sta med seboj še premalo povezana pri oblikovanju in izvedbi izobraževalnih programov, zato na Gorenjskem obstaja precejšen primanjkljaj pri zagotavljanju usposobljenih kadrov, predvsem tehničnih profilov. Ob visokem deležu prebivalcev z višjo ali visoko izobrazbo se poraja vprašanje ali je formalno izobražen človek tudi zaposljiv, pri tem je potrebno biti pozoren na strukturne razlike znotraj tega in se osredotočiti na poklice, ki so v regij perspektivni. Hkrati prebivalstvo, delno tudi zaradi premalo učinkovite in nepovezane podporne mreže za 'pravilno' poklicno usmerjanje, preslabo izkorišča talente in je premalo samoiniciativno pri gradnji kariere (profesionalnem razvoju v podjetjih) in podjetniško naravnano.

Gorenjska želi postati regija visoke kakovosti življenja vseh generacij ter visoke tolerantnosti in spoštovanja vseh družbenih skupin. Zaradi velikih družbenih in gospodarskih sprememb v zadnjih letih in še ostrejših razmer v prihodnje ne želimo pozabiti na ljudi, ki ostajajo brez dela, socialno izključenih in na robu družbe.

PRILOŽNOSTI - VIZIJA RAZVOJA GORENJSKE REGIJE

Gorenjska leži na tako majhnem koščku sveta, da ga lahko ujamete z enim samim pogledom. Slovenske Alpe so Gorenjska in s svojim letališčem je dostopna iz vseh evropskih metropol, z avtocestami pa je le nekaj ur stran od Sredozemlja ter urbanih evropskih središč. Nikjer drugje s tako lahkoto ne dostopate do neokrnjenih koščkov narave, uživate na kraljevski način, se popeljete v

zgodovino skozi srednjeveška mesteca in si privoščite vsak hip biti nekje drugje. Gorenjska je raznolika in lahko dostopna.

Gorenjska ima geostrateško lego, zanjo je značilna multikulturnost, nevtralnost, je varna, omogoča dobro počutje, poznana je po generiranju dobrih idej in povezanosti. Gorenjska je stičišče svetov.

Gorenjska ima čisto okolje, omogoča živeti zdravo in v skladu z naravo. Daje možnost pridelave zdrave hrane, dihanja svežega zraka med lahkotnim pohajkovanjem, resnih športnih podvigov, sproščujočih užitkov in pomlajevalnega spanca ob koncu dneva. Gorenjska pomlaja.

Gorenjska ima skrbne ljudi, ki varujejo naravo in ohranjajo kulturno dediščino, skrbijo za starejše in omogočajo razvoj mladih talentov, se znajo kulturno razvedriti skozi bogato dediščino in stremeti k razvoju. Gorenjska ima ljudi, ki spoštujejo tradicijo in hkrati spodbujajo inovativnost.

Pripravila: **Maja Radinovič Hajdič**, direktorica Ljudske univerze Jesenice